

Департамент сфери публічних закупівель Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України

Про надання роз'яснення

За підсумками Діалогового заходу, участь у якому взяли понад 700 представників територіальних громад, представники Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України, Державної аудиторської служби України та Державної казначейської служби України, Асоціація міст України просить надати роз'яснення щодо нагальних питань та ризиків, пов'язаних із набранням чинності Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту 4 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчування учнів закладів загальної середньої освіти» від 25.03.2026 № 400 (далі – постанова № 400), якою змінено механізм використання субвенції на забезпечення харчування учнів.

Через те, що громади та Асоціація міст України були поза процесом підготовки цих змін, перед муніципалітетами стоїть ряд критичних проблем, які свідчать про об'єктивну неможливість практичного застосування вже діючої постанови в умовах поточного навчального року.

Міністерство освіти і науки України у своїх роз'ясненнях рекомендує замовникам укладати додаткові угоди до чинних договорів, уточнюючи порядок розрахунків та виокремлюючи вартість продуктів харчування. Проте на практиці громади стикаються з колізією закупівельного законодавства:

Відповідно до ч. 1 ст. 638 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ), істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Згідно зі ст. 901 та 903 ЦКУ, за договором про надання послуг замовник зобов'язаний оплатити надану йому послугу в розмірі, у строки та в порядку, що встановлені договором. Отже, умови оплати є істотними умовами договору про надання послуг.

Законом України «Про публічні закупівлі» та Особливостями здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених

постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (далі – постанова № 1178), визначається Перелік випадків, за яких можуть змінюватись істотні умови договору про закупівлю, який є вичерпним та наведений у пункті 19 постанови № 1178, зміни до порядку використання субвенції та зміна механізму фінансування не підпадають під ці підстави.

Замовники вбачають в укладенні додаткових угод, рекомендованих Міністерством, ризики порушення закупівельного законодавства. Водночас виконання зобов'язань за договорами про надання послуг у частині їх оплати є неможливим в умовах дії постанови № 400. Це змушує порушувати питання про розірвання чинних договорів з контрагентами та, відповідно, становить ризик отримання відмови та необхідності розірвання їх у судовому порядку.

У зв'язку із зазначеними проблемами постала необхідність оголошувати нові тендери, що неминуче призведе до перерви у процесі харчування дітей. Цю перерву критично необхідно мінімізувати та оптимізувати часові втрати на організацію нових закупівель. У примірній методиці визначення очікуваної вартості предмета закупівлі відсутні інструменти для формування очікуваної вартості послуги з організації харчування, які б враховували ризики волатильності ринку та чіткої фіксації цін на продукти харчування як складові послуги з подальшим підтвердженням їхньої вартості.

Примірні тендерні документації, наведені у методичних рекомендаціях щодо особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах загальної середньої освіти, також не містять положень щодо надання калькуляції послуги для фіксації цін, їх зміни у зв'язку зі зміною ринкових цін та подальшого підтвердження.

Враховуючи вищезазначене, просимо:

1. Надати роз'яснення: чи є правомірним укладання додаткових угод до діючих договорів на закупівлю послуг з харчування з метою зміни умов оплати та додавання калькуляції в межах існуючої ціни без порушення пункту 19 постанови № 1178.
2. Опрацювати нові правила розподілу субвенції та внести відповідні зміни до методичних рекомендацій щодо особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти, та до примірної методики визначення очікуваної вартості, зокрема щодо алгоритму розрахунку очікуваної вартості послуг, коли вартість продуктів має бути чітко відокремлена від інших витрат.

Повідомляємо про готовність Асоціації міст України та територіальних громад приєднатися до процесу напрацювання відповідного алгоритму та роз'яснень.

З повагою

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН

Михайло Гончар, (044) 486 30 82
m.honchar@auc.org.ua

